

Saistošo noteikumu Nr. ____

**“Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 28. septembra
saistošajos noteikumos Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma
novada pašvaldībā”” paskaidrojuma raksts**

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Saistošie noteikumi nepieciešami: 1. lai palielinātu pašvaldības līdzmaksājumu atelpas brīža pakalpojuma faktisko izmaksu segšanai. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9. panta 1.¹ daļas 7. punktu no 2026. gada 1. janvāra <i>pašvaldībai ir pienākums nodrošināt atelpas brīža pakalpojumu — bērniem ar invaliditāti, kuriem ir Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību, personām ar I grupas invaliditāti, kā arī personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir noteikta II grupas invaliditāte</i>; 9. panta 1.³ daļa noteic, ka pašvaldība šā panta 1.¹ un 1.² daļā minētos sociālos pakalpojumus nodrošina apjomā, kas atbilst pašvaldības gadskārtējā budžeta ietvaros pieejamiem līdzekļiem. Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 “Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 76. punkts paredz, ka <i>atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs nodrošina personām ar funkcionāliem traucējumiem īslaicīgu sociālo aprūpi līdz 30 diennaktīm gadā, aizstājot aprūpes procesā mājsaimniecības locekļus.</i> Tukuma novada domes 2023. gada 28. septembra saistošo noteikumu Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma novada pašvaldībā” (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 18) 44. punkts noteic, ka <i>bērniem atelpas brīža pakalpojumu sniedz pie personas izraudzīta pakalpojuma sniedzēja, kurš reģistrēts sociālo pakalpojumu reģistrā. Pamatojoties uz personas iesniegumu un iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem (rēķins, kvīts), pašvaldība no šim mērķim plānotajiem budžeta līdzekļiem pabalsta formā piešķir un izmaksā līdzmaksājumu atelpas brīža pakalpojuma faktisko izmaksu segšanai līdz 400,00 euro personai attiecīgajā gadā.</i> Pārbaudot datus par atelpas brīža pakalpojuma sniedzējiem Sociālo pakalpojumu reģistrā, konstatēts, ka atelpas brīdi bērniem kopumā nodrošina 12 pakalpojuma sniedzēji. Sazinoties ar šiem pakalpojuma sniedzējiem, secināts, ka ne visi Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā esošie pakalpojuma sniedzēji faktiski nodrošina pakalpojumu. Apstiprinājums, ka tiek nodrošināts atelpas brīža pakalpojums, saņemts no 10 pakalpojuma sniedzējiem. Atelpas brīža bērniem pakalpojuma cena uz 2025. gada augustu svārstās no 46,24 <i>euro</i> līdz 190,00 <i>euro</i> diennaktī. Lētākie pakalpojuma sniedzēji atrodas Jēkabpilī un Rēzeknē. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 4. panta otrā daļa noteic: viens no sociālo pakalpojumu pamatprincipiem ir, ka <i>sociālos pakalpojumus nodrošina klienta dzīvesvietā vai iespējami tuvu tai</i>. Tuvākā iespējamā atelpas brīža bērniem pakalpojuma saņemšanas vieta ir Dobeles, kur pakalpojuma maksa ir 110,43 <i>euro</i> par diennakti, par 30 dienām 3312,90 <i>euro</i>, līdz ar to ir objektīvi šādu pakalpojuma maksu ņemt kā pamatu nepieciešamā atbalsta apmēra aprēķinam. Ņemot vērā plānoto minimālās algas pieaugumu un esošo tendenci, jāparedz, ka 2026. gadā pakalpojuma cena pieaugs par

4,3 %, t.i., aptuveni 3400,00 euro par 30 pakalpojuma sniegšanas dienām vienam bērnam.

Lai nodrošinātu atelpas brīža bērniem pakalpojuma pieejamību un Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9. panta 1.¹ daļas 7. punkta izpildi, ir nepieciešams palielināt pašvaldības līdzfinansējumu apmēru atelpas brīža bērniem pakalpojumam līdz faktiskajām pakalpojuma izmaksām, t.i., līdz 3400,00 euro gadā vienam bērnam.

Tukuma novada sociālā dienesta redzeslokā uz 2025. gada augustu ir **32 bērni** ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Līdz šim pašvaldības līdzfinansējums atelpas brīža pakalpojumam ir pieprasīts par vienu bērnu, interesi ir izrādījuši 3–5 bērnu likumiskie pārstāvji, bet nepietiekamā finansējuma dēļ līdzfinansējumu nav pieprasījuši. No minētā izriet, ka pieprasījums pēc atelpas brīža pakalpojuma bērniem Tukuma novadā ir zems, taču tas var pieaugt līdz **pieciem bērniem gadā**, ja tiks palielināts finansējuma apjoms atbilstoši faktiskajai pakalpojuma maksai;

2. lai mainītu kārtību, kas nosaka pašvaldības līdzmaksājuma apmēru par aprūpes mājās pakalpojumu.

Saistošo noteikumu Nr. 18 36. punkts noteic, ka, *piemērojot samaksu par aprūpes mājās pakalpojumu Tukuma novada administratīvajā teritorijā deklarētai pilngadīgai personai, nodrošina, ka pēc šā pakalpojuma samaksas personas rīcībā esošie naudas līdzekļi nedrīkst būt mazāki par Tukuma novada pašvaldības noteikto maznodrošinātas māsaimniecības sliekšni pirmajai personai māsaimniecībā. Ja, piemērojot minēto aprēķinu, persona nespēj vai spēj daļēji segt maksu par aprūpes mājās pakalpojumu, Tukuma novada sociālais dienests no pašvaldības budžeta šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem sedz maksu par aprūpes mājās pakalpojumu vai starpību starp personas samaksu par aprūpes mājās pakalpojumu un pakalpojuma maksu, bet ne vairāk kā:*

36.1. 130,00 euro mēnesī par I aprūpes līmeni;

36.2. 150,00 euro mēnesī par II un III aprūpes līmeni.

Tukuma novada pašvaldības iestādē “Tukuma novada sociālais dienests” saņemts biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas iesniegums (reģistrēts 12.08.2025., SOC/2-6.6/25/1876) “Par cenas izmaiņām līdzmaksājumā aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanā Tukuma novadā 2025.–2027. gadam”. Lūgums pamatots gan ar preču un pakalpojumu cenu kāpumu, gan ar minimālās algas pieaugumu.

Pašvaldība nevar ietekmēt valsts politikas procesus, nodokļu politiku, minimālo algu pieaugumu, inflāciju. Šie procesi ir mainīgi, un uzņēmējam, nosakot pakalpojuma cenu vairākiem gadiem uz priekšu, diemžēl nav iespējams paredzēt visus riskus un pastāv objektīvi iemesli lūgt pašvaldību pārskatīt sniegtā finansējuma apmērus pakalpojumiem, kurus viņi nodrošina, lai pašvaldība varētu īstenot savas funkcijas un uzdevumus.

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2. panta pirmā daļa noteic, ka *publiska persona rīkojas ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi, tas ir, jebkura rīcība ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu atbilst ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.*

No šīs tiesību normas izriet, ka jebkuram pašvaldības finanšu līdzekļu izlietojuma pamatam ir jābūt noteiktam ārējā normatīvā aktā. Savukārt izmaiņas normatīvajos aktos ir laikietilpīgas, prasa zināmus cilvēku un administratīvos resursus. Taču, ņemot vērā mainīgos apstākļus, kuri ietekmē finansējuma apmēru, būtu efektīvāk, ja finansējuma apmēru noteiktu ar

	Tukuma novada domes lēmumu, savukārt tiesību normā būtu jāparedz nosacījums par šāda veida finansējuma apmēra noteikšanas kārtību. Domes lēmumi tiek publiskoti, līdz ar to informācija par finansējuma apmēru, kas noteikts ar domes lēmumu, personai ir tikpat pieejams kā saistošie noteikumi. Šāda kārtība būtu lietderīgāka, un tādējādi daudz efektīvāk būtu iespējams mainīt pašvaldības finansējuma apmēru aprūpes mājās pakalpojumam, ieguvēji būtu gan privātpersonas, kuras sniedz pakalpojumu, gan iedzīvotāji, kuriem šis finansējums ir būtisks, lai saņemtu nepieciešamo pakalpojumu. Vienlaicīgi ar saistošajiem noteikumiem tiek noteikts, ka dome lēmumu par finansējuma apmēru aprūpes mājās pabalstam pieņem par kalendāro gadu, kas nodrošina iedzīvotājiem zināmu skaidrību un paļaušanos, ka finansējuma apmērs un pakalpojuma cena attiecīgajā gadā netiks mainīta.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Saistošo noteikumu īstenošanai daļā par pašvaldības atbalstu atelpas brīža pakalpojumam būs nepieciešami 17 000,00 euro gadā (iekļauti 2026. gada budžeta projektā). (3400 euro vienam bērnam līdz 30 dienām 5 bērniem (5 x 3400 = 17000)) Saistošo noteikumu īstenošana daļā par aprūpes mājās pabalstu ietekmi uz budžetu neradīs, jo tiek mainīta tikai pašvaldības finansējuma noteikšanas kārtība, nevis finansējuma apmērs.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Saistošie noteikumi attiecībā uz atbalsta palielināšanu atelpas brīdim paši par sevi neradīs ietekmi uz vidi un konkurenci. Normatīvo aktu izpilde, kas paredz, ka visām pašvaldībām ir jānodrošina atelpas brīža pakalpojums bērniem par pašvaldības budžeta līdzekļiem, var pozitīvi ietekmēt pakalpojuma pieprasījumu. Ja būs liels pieprasījums, tas ietekmēs cenu, kā arī palielinās pakalpojuma sniedzēju vai sniegšanas vietu skaitu. Mainot kārtību, kādā nosaka pašvaldības finansējumu par aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanu, tiks panākts, ka finansējumu turpmāk varēs mainīt daudz efektīvāk, finansējuma noteikšanas administrēšanai patērējot mazāk resursu.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Saistošo noteikumu ieviešanai nav nepieciešamas administratīvo procedūru izmaiņas, jo jau pašreiz Tukuma novada sociālais dienests administrē gan atbalstu aprūpes mājās pakalpojuma sniegšanai, gan atelpas brīža bērniem pakalpojuma saņemšanu.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumi ietekmi uz cilvēkresursiem un pašvaldības funkcijām nerada. Palielinoties atbalstam, var palielināties pieprasījums pēc pakalpojuma, bet nav pamata uzskatīt, ka tas varētu prasīt papildu cilvēkresursus. Pašvaldības atbalsta pieaugums atelpas brīža pakalpojumam, kā arī aprūpes mājās finansējuma noteikšanas kārtības izmaiņas nerada pašvaldībai jaunas funkcijas.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildi, tai skaitā domes lēmumu sagatavošanu, veiks Tukuma novada sociālais dienests esošo iestādei deleģēto funkciju un uzdevumu ietvaros.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Palielinot atbalstu atelpas brīdim, pakalpojums kļūs pieejamāks bērniem, līdz ar to vairāk bērnu likumisko pārstāvju, kuri ikdienā diennakti aprūpē savus bērnus, varēs veltīt laiku sev, savām interesēm, mentāli un emocionāli sevi stiprināt, kā arī uzlabot savu veselību. Bērnu interesēm atbilst tas, ka likumiskie pārstāvji pēc iespējas ilgāk varēs parūpēties par saviem bērniem, bērniem nebūs nepieciešama institucionāla aprūpe.

	Mainot kārtību, kādā nosaka pašvaldības finansējumu par aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanu, papildu finansējums nebūs nepieciešams, tiks vienkāršots administrēšanas atbalsta apmēra noteikšanas process.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Saistošo noteikumu projekts ar Tukuma novada domes Sociālo un veselības jautājumu komitejas 2025. gada 11. septembra lēmumu Nr. TND/1-7.1/25/6 (prot. Nr. 9, 1. §) nodots sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, publicējot Tukuma novada pašvaldības tīmekļvietnē www.tukums.lv . Viedokļa izteikšanas termiņš noteikts divas nedēļas no publikācijas dienas: no 2025. gada 15. septembra līdz 2025. gada 29. septembrim.

Komitejas priekšsēdētāja

(personiskais paraksts)

Inga Priede

SAISTOŠIE NOTEIKUMI

Tukumā

2025. gada __. oktobrī

Nr. __
(prot. Nr. __, __. §)

Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 28. septembra saistošajos noteikumos Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma novada pašvaldībā”

Izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3. panta trešo daļu, Invaliditātes likuma 12. panta sesto divi prim daļu

Izdarīt Tukuma novada domes 2023. gada 28. septembra saistošajos noteikumos Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma novada pašvaldībā” (turpmāk – noteikumi) šādus grozījumus:

1. izteikt noteikumu 36. punktu šādā redakcijā:

“36. Piemērojot samaksu par aprūpes mājās pakalpojumu Tukuma novada administratīvajā teritorijā deklarētai pilngadīgai personai (izņemot personām, kurām pakalpojums tiek nodrošināts Eiropas struktūrfonda ietvaros), nodrošina, ka pēc samaksas par šo pakalpojumu personas rīcībā esošie naudas līdzekļi nedrīkst būt mazāki par Tukuma novada pašvaldības noteikto maznodrošinātas mājsaimecības sliekšni pirmajai personai mājsaimecībā. Ja, piemērojot minēto aprēķinu, persona nespēj vai spēj daļēji segt maksu par aprūpes mājās pakalpojumu, Tukuma novada sociālais dienests no pašvaldības budžeta šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem sedz maksu par aprūpes mājās pakalpojumu vai starpību starp personas samaksu par aprūpes mājās pakalpojumu un pakalpojuma maksu, bet ne vairāk kā ar Tukuma novada domes lēmumu noteiktā apmērā attiecīgajā kalendārajā gadā.”,

2. papildināt noteikumu 41. punktu ar tekstu šādā redakcijā:

“ /.../. Pamatojoties uz personas iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem (rēķins, kvīts) vai savstarpēji noslēgto līgumu par pakalpojuma sniegšanu starp Tukuma novada sociālo dienestu un pakalpojuma sniedzēju, pašvaldība no šim mērķim plānotajiem budžeta līdzekļiem pabalsta formā piešķir un izmaksā līdzmaksājumu atelpas brīža bērniem pakalpojuma faktisko izmaksu segšanai, bet ne vairāk kā 3400,00 *euro* bērnam attiecīgajā gadā. Nepieciešamības gadījumā, ja pieprasījums pārsniedz plānoto budžetu, tiek veidota rinda.”,

3. izteikt noteikumu 44. punktu šādā redakcijā:

“44. Pilngadīgai personai, kura vēlas pati izraudzīties sev vēlamo pakalpojuma sniedzēju, atelpas brīža pakalpojumu sniedz pie personas izraudzīta pakalpojuma sniedzēja, kurš reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā. Pamatojoties uz personas iesniegumu un iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem (rēķins, kvīts), savstarpēji noslēgto līgumu par pakalpojuma sniegšanu starp Tukuma novada sociālo dienestu un pakalpojuma sniedzēju, pašvaldība no šim mērķim plānotajiem budžeta līdzekļiem pabalsta formā piešķir un izmaksā līdzmaksājumu atelpas brīža pakalpojuma faktisko izmaksu segšanai līdz 400,00 *euro* personai attiecīgajā gadā. Nepieciešamības gadījumā, ja pieprasījums pārsniedz plānoto budžetu, tiek veidota rinda.”,

4. noteikumi stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī.

Komitejas priekšsēdētāja

(personiskais paraksts)

Inga Priede

Viedokļa iesniegšana

Aicinām viedokļus par saistošo noteikumu **“Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 28. septembra saistošajos noteikumos Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma novada pašvaldībā””** projektu iesniegt līdz 2025. gada 29. septembra plkst. 18.00, nosūtot tos uz e-pasta adresi saistosie@tukums.lv ar norādi “SN – sociālā joma”. Pēc norādītā termiņa saņemtie viedokļi netiks izskatīti!

Nosūtot viedokli, papildus saistošo noteikumu nosaukumam, par kuru viedoklis tiek izteikts, fiziska persona norāda savu vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu, faktisko dzīvesvietu (ja tā atšķiras no deklarētās), bet juridiska persona norāda nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, likumisko pārstāvi.

Viedoklis, kura iesniedzējs nav identificējams, kura saturs nav attiecināms uz konkrēto saistošo noteikumu projekta tekstu vai nav saprotams, par kuru saistošo noteikumu projektu tas izteikts, vai viedoklis, kura saturs ir objektīvi nesaprotams vai aizskarošs, netiek ņemts vērā.

Saņemtie viedokļi par saistošo noteikumu projektu tiek apkopoti un atspoguļoti saistošo noteikumu projekta paskaidrojuma rakstā, norādot vērā ņemtus viedokļus, vērā neņemtus viedokļus un pamatojumu.